

потребує додаткового дослідження та обґрунтування, а також прийняття у зв'язку з цим спеціального нормативно-правового акту, що сприятиме збереженню державної власності, розвитку менеджменту господарської діяльності держави та формуванню конкурентоздатної економіки, а також створить гарантії для приватного бізнесу в сфері задоволення приватних інтересів окремих суб'єктів господарювання у отриманні матеріальної вигоди від такої діяльності.

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

В. Ю. ПИХТІНА, магістр кафедри Менеджмент організації і адміністрування

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

У Законі України «Про державно-приватне партнерство» ДПП визначено як співробітництво між державою Україна, територіальними громадами в особі відповідних органів державної влади та органів місцевого самоврядування, юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами – підприємцями, що здійснюється на основі договору.

На мою думку, в широкому розумінні трактування поняття ДПП включає конструктивну взаємодію держави, приватного сектору, громадянських інститутів в економічній, політичній, соціальній, гуманітарній та інших сферах суспільної діяльності. У зв'язку з цим, ДПП можна розглядати як суспільно-приватне партнерство, визначаючи його як конструктивне співробітництво держави, суб'єктів підприємницької діяльності і громадянських інститутів в різних сферах суспільної діяльності для реалізації суспільно значимих проектів.

На даному етапі в Україні створено правові засади для розвитку ДПП. Особливого поширення практика ДПП отримала в останні два-три роки. З другої половини 2013 року в Україні розпочато реалізацію 160 проектів на засадах ДПП. Вони здійснюються у різних сферах господарської діяльності: 71 проектів стосовно водопостачання, 32 – виробництва, транспортування і постачання тепла, 16 проектів –будівництва та експлуатації транспортної інфраструктури, 9 проектів реалізуються у сфері туризму, відпочинку, рекреації, культури та спорту, ще 8 – у галузі видобування корисних копалин, 7 проектів спрямовані на оброблення відходів, по 3 реалізуються у сферах охорони здоров'я та енергетики.

На сьогодні найпоширенішою формою співробітництва між державним та приватним секторами у вітчизняних умовах залишається концесія – договір, за яким держава передає бізнесу права на використання якогось об'єкта або майна.

Аналіз практики здійснення ДПП в Україні порівняно з досвідом розвинених країн світу дає підстави для висновку про те, що в Україні є низка

перешкод на шляху реалізації ДПП. За відсутності державних гарантій через політичну нестабільність у країні найголовнішою проблемою є значний ризик інвестування, перш за все, у капіталомісткі об'єкти. За цих умов бізнесу стають цікавими тільки короткочасні і найбільш прибуткові проекти, реалізація яких здійснюється у тому числі за міжнародними зобов'язаннями країни. Прикладом таких проектів можна вважати об'єкти, побудовані під час підготовки та проведення Євро-2012.

Проведеними дослідженнями встановлено, що на сьогодні ДПП є однією з найбільш ефективних форм співробітництва між публічним і приватним секторами суспільства. Ця співпраця заснована на визнанні факту, що обидві сторони отримують вигоди від об'єднання фінансових ресурсів, технологій і управлінських знань заради підвищення якості послуг для громадян.

Отже, можна зробити висновок, що ефективний розвиток ДПП в Україні у довгостроковій перспективі можливий за умови створення центру ДПП і подальшої розробки законодавчої бази його функціонування на національному і регіональному рівнях.

Враховуючи досвід розвитку ДПП у розвинених країнах світу, для України ключовими завданнями стає усунення бюрократичних перешкод на шляху реалізації ДПП, розробка механізму доступності та привабливості ДПП на муніципальному рівні, забезпечення прозорості та публічного доступу до конкурсів і тендерів на реалізацію проектів ДПП, створення центру розвитку ДПП на державному рівні у вигляді особливої інституції, яка б здійснювала координацію дій щодо розвитку різних форм і напрямів державно-приватного партнерства, акумулювала, аналізувала і розповсюджувала досвід реалізації проектів ДПП на місцях та в національних масштабах.

На мою думку, для розвитку ДПП необхідно: закріплення принципів ДПП у державних і регіональних стратегіях соціально-економічного розвитку держави та регіонів; створення сприятливого інституційного середовища ДПП; розробка і удосконалення його нормативно-правової бази; забезпечення державної підтримки і гарантій держави партнерам з приватного сектору; створення державного органу з питань ДПП, а також інститутів громадянського суспільства, необхідних для його діяльності: об'єднань, асоціацій, союзів, експертних і консультативних комітетів; запровадження публічного контролю за виконанням договірних зобов'язань всіма учасниками-партнерами.

Головним спрямуванням нормативно-правового забезпечення має бути незмінність форми власності та цільового призначення об'єкта, який споруджується, модернізується чи управляється за допомогою механізмів ДПП, протягом усього строку партнерства; справедливий розподіл ризиків, пов'язаних з виконанням договорів ДПП; справедливий розподіл прибутку між державою та приватним сектором.

Це дозволить забезпечити якісний і кількісний стрибок у розвитку ДПП і вирішити цілу низку проблем, пов'язаних з фінансуванням стратегічно важливих об'єктів розвитку національної економіки і її регіонів. Напрямами подальших досліджень у цій сфері має стати обґрунтування принципів, повноважень і функцій такого центру в Україні.